

noutăți

în cercetarea minorităților naționale din România

INSTITUTUL PENTRU
STUDIAREA PROBLEMELOR
MINORITĂȚILOR NAȚIONALE

400697 Cluj Napoca
Str. Gavril Muzicescu, nr. 5
Tel: 0364 103 154; 0364 116 261
Fax: 0364 103177
E-mail: office@ispmn.gov.ro
www.ispmn.gov.ro

Randolph L. Braham și Zoltán Tibori Szabó (ed.): Enciclopedia geografică a Holocaustului din Transilvania de Nord. Editura Cartier, Chișinău, 2019

Enciclopedia cuprinde descrierea istoriei și soartei evreilor în timpul Holocaustului din fiecare localitate a Transilvaniei de Nord aparținătoare Ungariei în perioada 1940-1944. După Radu Ioanid, „această enciclopedie, un capitol fundamental al istoriei Holocaustului din Ungaria, este o capodoperă a muncii lui Randolph L. Braham și Zoltán Tibori Szabó. Crimele odioase ale regimului Miklós Horthy - Döme Sztójay, care au dus la exterminarea aproape totală a populației evreiești din Transilvania de Nord și Maramureș în anul 1944, sunt analizate atent, localitate cu localitate, județ cu județ. Minuțios fundamentat prin documente de arhivă, volumul este un avertisment dat falsificatorilor acestei tragedii: fanteziile lor propagandistice sunt contrazise de realitatea cruzimii planificate și implementate de autoritățile maghiare de ocupație.” Cartea reprezintă traducerea din limba maghiară a volumului *Az észak-erdélyi holokauszt földrajzi enciklopédiája* (ed. Randolph L. Braham și Zoltán Tibori Szabó), Editura Koinónia, Cluj-Napoca, 2009. Cuprinsul cărții poate fi accesat [aici](#).

Bálint Kovács, Grigor Grigoryan (coord.): Der Reisebericht des Minas Bžškeanc' über die Armenier im östlichen Europa (1830) [Cartea de călătorie a lui Minas Bžškeanc' despre armenii din Europa de Est (1830)]. Editura Böhlau, Köln, 2019

Cea mai nouă apariție din seria Armenier im östlichen Europa (Armenii în Europa de Est) a editurii Böhlau oferă o traducere completă comentată în limba germană a textului armean publicat în Veneția în 1930, fiind prima traducere a cărții de călătorie într-o limbă de circulație internațională. Cartea de călătorie scrisă de călugărul mechtarist Minas Bžškeanc' este considerată prima lucrare completă despre armenii din Europa de Est, oferind o descriere detaliată a diferitelor comunități armenice din Europa Centrală, de Sud-Est și de Est. Mai multe detalii despre această carte găsiți pe [site-ul editurii](#).

Sabrina P. Ramet: Interwar East Central Europe, 1918-1941. The Failure of Democracy-building, the Fate of Minorities. Routledge, 2020

Această monografie se concentrează asupra provocărilor cu care se confruntau regimurile interbelice și modul în care le-au gestionat în urma Primului Război Mondial, concentrându-se în special pe eșecul de a stabili și de a stabiliza regimurile democratice, precum și pe soarta minorităților etnice și religioase. Subiectele examinate includ sistemele politice și modalitatea în care acestea s-au schimbat în cele două decenii, reforma funciară, relațiile Biserică - stat și cultura. Țările studiate includ Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, Iugoslavia, România, Bulgaria și Albania.

Eduardo D. Faingold: Language Rights and the Law in the European Union. Palgrave Pivot, 2020

Această carte analizează politicile lingvistice referitoare la drepturile lingvistice în cadrul legislației Uniunii Europene și în constituțiile și statutul juridic al unor state membre ale Uniunii Europene. În ultimii ani, Uniunea Europeană a înregistrat o creștere a cererilor de recunoaștere a limbilor de către grupuri minoritare cu o populație considerabilă (cum ar fi limba catalană în Spania și cea galeză în Marea Britanie). În plus, există o situație în curs de dezvoltare în jurul utilizării oficiale a limbii engleze în Uniunea Europeană după votul Brexit. În lumina acestor două contexte, acest volum se concentrează asupra gradului de protecție juridică acordată grupurilor lingvistice din Uniunea Europeană. Va fi de interes atât pentru studenți cât și pentru cercetătorii

interesați de politicile lingvistice, de limbile minoritare și de sociolingvistică.

Muriel Blaive (ed.): Perceptions of Society in Communist Europe. Regime Archives and Popular Opinion. Bloomsbury, 2020

Având la bază surse arhivistice din Cehoslovacia, Polonia, Germania de Est, România și Bulgaria, volumul discută modul în care regimurile comuniste au gestionat opiniile publice și cum le-au implementat în politicile lor. Regimurile comuniste au căutat să își legitimizeze dominația cu recurgerea minimă la violență pentru a-și menține puterea de zi cu zi. Aceasta a însemnat un proces de negociere permanentă între conducători și cei conduși, aprobarea publică a politicilor guvernamentale devenind cheia succesului lor. Analizând subiecte precum un muzical stalinist din Cehoslovacia, scrisorile muncitorilor către conducerea din România, televiziunea copiilor din Polonia și figura agentului secret din cultura contemporană, precum și multe altele, Muriel Blaive și colaboratorii acestui volum deconstruiesc percepțiile naționale ale comunismului. Acest volum este o resursă vitală pentru academicieni, postuniversitari și studenți care studiază istoria Europei Est-Centrale, stalinismul și comunismul comparat.

Gaëlle Fisher: Resettlers and survivors. Bukovina and the Politics of Belonging in West Germany and Israel, 1945–1989. Berghahn Books, 2020

Situată la granița cu România actuală și Ucraina, regiunea istorică a Bucovinei a fost locul de deplasare și a violenței pe măsură ce a trecut de la România în mâinile sovietice și înapoi în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Acest studiu discută două grupuri de „bukovineni” - cei de etnie germană și evreii vorbitori de limba germană - și arată modul cum ei navigau în mod dramatic în circumstanțele schimbărilor politice și sociale înainte de 1945 și după 1945. Prin comparațiile narațiunilor și autopercepțiile acestor grupuri, volumul oferă o relatare nuanțată a modului în care aceștia s-au ocupat de moștenirile dificile ale celui de-al Doilea Război Mondial, în timp ce explorau semnificația Bucovinei care pentru ei însemna atât o locație geografică, cât și un „loc de memorie”.

▪ reviste, articole

Yaron Matras, Gerry Howley, Charlotte Jones: Attitudes to the language and identity of Romanian Roma migrants in a UK school setting. Intercultural Education, Volume 31, 2020, Issue 3, <https://doi.org/10.1080/14675986.2020.1728092>

Bazându-se pe observația participativă, interviuri și analize de documente, autorii discută narațiunile profesorilor despre limba și identitatea elevilor romi și le compară cu cele ale elevilor înșiși. Aceștia explorează sursele de informații care conturează dispozițiile profesorilor, conflictul pe categorii (de romi cu „țigani / călători”) și lipsa informațiilor despre repertoriile sociolingvistice. Aceștia discută despre riscurile unor narațiuni instituționale direcționate, scrise cu privire la romi și arată că, în cazul analizat, este posibil să fi contribuit la o diferență între percepția profesorilor despre romi și opiniile pe care elevii romi le prezintă pe baza propriilor lor experiențe.

Gypsy Policy and Roma Activism: From the Interwar Period to Current Policies and Challenges. Social Inclusion, Vol 8, No 2 (2020)

A apărut un nou număr al revistei *Social Inclusion*, editată de Elena Marushiakova și Vesselin Popov. Acest număr tematic a apărut în cadrul proiectului Consiliului European de Cercetare „RomaInterbellum. Emanciparea civică a romilor între cele două războaie mondiale.” Perioada dintre Primul Război Mondial și cel de-al Doilea Război Mondial în regiunea Europei Centrale, de Sud-Est și de Est a fost o eră a unor schimbări semnificative la nivel mondial, care au marcat nașterea mișcării de emancipare civică a romilor și au afectat viața comunităților de romi strategiile și viziunile despre viitorul lor, la nivel mondial. Aspirația

acestei reviste tematice este să prezinte principalele dimensiuni ale proceselor de emancipare civică a romilor și să contureze rolul romilor ca participanți activi la procesele istorice care au avut loc în regiunea studiată, arătându-i ca și creatori ai propriei istorii. Revista poate fi descărcată de pe [site-ul editurii](#).

▪ simpozioane, conferințe, mese rotunde, workshopuri

CFP - The Journal of the Contemporary Study of Islam

[The Journal of the Contemporary Study of Islam](#) invită articole pentru o problemă specială legată de tema istorizării islamofobiei. Islamofobia este adesea explicată ca o problemă de comportament și de atitudini, eliminând contextele istorice mondiale în care islamofobia a apărut ca o formă al rasismului în crearea lumii moderne.

Organizatorii așteaptă articole care prezintă analize, abordări și concepte contrahegemonice, care examinează islamofobia ca un fenomen mai larg și mai complex. Numărul special este editat de Randa Abdel-Fattah de la Universitatea Macquarie. Pentru mai multe informații, vă rugăm să contactați editorul invitat la adresa [randa.abdel-facuth \[la\] mq.edu.au](mailto:randa.abdel-facuth [la] mq.edu.au). Termen-limită: Depunerea trebuie să fie făcută înainte de 20 februarie 2021.

Sacralization of History: Actors - Networks - Topics in (contemporary) Eastern Europe

Conferință internațională și interdisciplinară organizată de Clusterul de Excelență „Religie și Politică”, Institutul Herder pentru Cercetări Istorice din Europa de Est Centrală și Institutul de Istorie Europeană Leibniz în cooperare și cu sprijinul financiar al Alianței de Leibniz-Cercetare „Autenticitate istorică”.

Data: 10-12 decembrie 2020, în Marburg (Institutul Herder)

Organizatorii intenționează să publice publicațiile selectate ale conferinței într-un volum sau într-un număr tematic de jurnal. O propunere de până la 300 de cuvinte și o biografie scurtă cu o listă de publicații (selectate) și domenii de cercetare ar trebui să fie prezentate într-un document-text până la 20 iulie 2020 la adresa: forum@herder-institut.de. Pentru mai multe informații contactați Dr. Liliya Berezhnaya (Cluster of Excellency "Religion and Politics," University of Münster): lber_01@uni-muenster.de, PD Dr. Heidi Hein-Kircher (Herder-Institute): heidi.hein-kircher@herder-institut.de, Prof. Dr. Johannes Paulmann (Leibniz Institute of European History): paulmann@ieg-mainz.de.

▪ anunțuri

Cronică de Transilvania/Erdélyi Krónika

În luna iunie 2020 s-a lansat versiunea în limba română a portalului de istorie „Erdélyi Krónika” [Cronică de Transilvania]. Scopul portalului este promovarea istoriei Transilvaniei prin articole științifice, educaționale publicate online. Portalul poate fi accesat [aici](#).

Festivalului Internațional de Film Transilvania (TIFF)

Ediția de anul acesta a Festivalului Internațional de Film Transilvania (TIFF) va avea loc în perioada 31.07-9.08.2020. TIFF este organizat anual de Asociația pentru Promovarea Filmului Românesc și Asociația pentru Festivalul de Film Transilvania la Cluj-Napoca, prima ediție având loc în urmă cu aproape 20 de ani, în anul 2002. Festivalul este primul și cel mai mare festival dedicat filmului de lungmetraj din România. Pe

noutăți

În cercetarea minorităților naționale din România
aprilie-iunie 2020

parcursul timpului acesta s-a dezvoltat având o secțiune dedicată filmului documentar. Pentru cei interesați de mai multe detalii legate de ediția ce se desfășoară anul acesta accesați pagina festivalului [aici](#).

▪ despre buletinul informativ Noutăți

Scopul proiectului este colectarea și difuzarea informațiilor despre lucrările științifice recent apărute în domeniul cercetării minorităților naționale din România, respectiv evenimentele de importanță majoră din această arie. Lucrările științifice și evenimentele incluse în acest buletin informativ nu constituie o listă completă. Cei interesați să coopereze la realizarea buletinului informativ sunt rugați să ne contacteze la adresa: centru.doc@ispmn.gov.ro

Abonați-vă la buletinele informative ISPMN [aici](#).